

1727.

1. Baucerus, Jo. Grop: De fundo inofficiose quaesito.
2. Baucerus, Jo. Grop: De patre ad liberos qui bono habent alendos obligato. 2 Exempl.
3. Conradi, Franciscus Cornelius: De jure personarum ex discrimine hominum naturali vario.
4. Crellius, Henr. Christ.: De Tribus et Gajo Gracchii patribus.
5. Daegenius, Cornelius Matthias: De convivis non invitatis.
6. Daegenius, Cornelius Matthias: De onere legitimae.
7. Diezjus, David Gottlob: Descriptio principum auctoritatem rei judicatae habentibus simulque lectiones astrictivas indicat.
8. Diezjus, David Gottlob: De probatione deservitici metalli fodinarum . . . simulque lectiones suas hybernas indicat.

1727.

9. Dincklerus, Gullib Wilhelmus: De cura aetatis
amplius foeminae minorennis ex lineta.

10. Dincklerus, Gullib Wilhelmus: De appellatione inest
mimibili.

11. Dincklerus, Gullib Wilhelmus: De eo, quod justus
est circa subtractionem quartae Falcidiae.

12. Dincklerus, Gullib Wilhelmus: De legato ad heredes
non transiente.

14. Dendorff, Christoph, advocellarius fac. juris Nicolae:
Programma, quo ad promotionem doctoralem septem
juris utriusque licentiaendorum (Georgii Carolo-
phori Plazii seq.) invitatur.

18. Dendorff, Christoph. advocellarius fac. juridicae:
Programma, quo actum solennem praesentationis
septem licentiaendorum juris in Nicolae (Georgii Plazii
seq.)

1727.

15. Dreyerus, Christianus Henr. : De jure harr. locis
subordinati
16. Dreyerus, Christianus Henr. : De aequitate legum Roma-
narum circa periculum rei ven. d. Fac
17. Fader, Johannes Balthasar : De eo, quod justum est
circa febrs imprimis ferrarios.
18. Franckenstein, Jacob Augustus : De eo, quod justum est
circa thesauros.
19. Franckenstein, Jacobus Augustus : De praerogativis
et praemiis nobilitatis augustissimae domus thestrinae
20. Grotius, Carolus Guilielmus : Programm., : De praesidio
ac tutelae juri Saxonico praestito simulque de
orationem auspicalem invitat.
21. Grotius, Carolus Guilielmus : De advocatis publicis
Superioris Suesaviae
22. Gebauer, Georgius Christianus : Programm., quo et
orationem auspicalem invitat.

1724.

23. Gebauerus, Georgius Christianus: Oratio, cum ad feodorum
jura publice interpretanda accederet.
24. Gruber, Mich. Mus: lectori benevole s. p. s.
(ad praecipua capita juris gentium interpretanda
instituta)
25. Gruberus, Mich. Mus: de jure territorii subor-
dinati.

Knitthens

308

1727. 1.

Q. D. B. V.
DE
FEVDO INOFFICIOSE
QVAESITO
CONSENSV
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS
PRAESIDE
DN. D. IO. GODOFR. BAVERO
PVBLICE DISSERET
AVCTOR ET RESPONDENS
GOTTLOB AVGVSTVS IENICHEN
LIPSIENS.

LIPSIÆ PRID. CAL. JAN. c1717cc XXVII.

LITERIS IMMANVELIS TITII.

Q. D. N.
DE
FEDDO INOFFICIOSE
GVAESTIO
CONSENSA
MINISTRIE IUDICIORVM ORDINIS
P. R. B. B. A.
D. N. D. IO. GODOFRED. BAVARO
P. R. B. B. A.
GOTTLOB AVGVSTVS IENICHEN
P. R. B. B. A.
P. R. B. B. A.
P. R. B. B. A.

V I R O
ILLVSTRI SVMME REVERENDO
ATQVE MAGNIFICO
D O M I N O
IOANNI FRANCISCO
BORNIO

JCTO INCOMPARABILI
DYNASTAE IN WILDENBORN SCHOENAV
GROITSCH SELLERHAVSEN
ET RELIOVA

ECCLESIAE CATHEDRALIS MARTISBVR-
GENSIS CANONICO ET REGIMINIS ILLIVS EPIS-
COPATVS CONSILIARIO SVPREMAE CVRIAE SA-
XONICAE NEC NON IVDICII PROVINCIALIS LV-
SATIAE INFERIORIS ASSESSORI ET CONSISTORII
LIPSIENSIS DIRECTORI AC REIPVBLICAE LIPSIEN-
SIS PRO-CONSVLI GRAVISSIMO

SPLENDIDISSIMORVM COLLEGIORVM VBIQVE
SENIORI DE OMNIBVS IMMORTALITER
M E R I T O

PATRONO AETATEM
VENERANDO,

VIR ILLVSTRIS
SVMME REVERENDE
ATQVE EXCELLENTISSIME

PATRONE RELIGIOSA OBSEQVII
PIETATE COLENDE

*Am singularis ac prouida
est TVA in rebus, quae
vel ad ciuitatis, vel ad
ecclesiae salutem spectant,
consilendi cura atque dex-
teritas, tam commemorabi-
lis cunctisque laudum praeconiis celebranda
in caeleste Numen pietas, tam proluxa et pro-
pensa in omnes literarum cultores humani-
tas, tam illustres ac diuinae sunt ceterae
TVAE*

TVAE virtutes, ut iam dudum me in **TVI**
 admirationem venerationemque conuerteris.
 Accedit mirifica summaque illa benevolentia,
 qua, ut saepe Honorandum Patrum meum
 praedicantem laudantemque audiui, parentem
 meum, Illius fratrem unicum, in fortunatas
 illas coelitem sedes in prima infantia mea
 transcriptum, complexus es. Non indigna-
 beris itaque, **VIR ILLUSTRIS** atque
EXCELLENTISSIME, quod grati
 quoddam pii et filialis animi monumentum ipsa
 hac scriptione erigam, **TE**que, ut has studio-
 rum meorum primitias, quas **TIBI** in devo-
 tissimae subiectissimaeque mentis signum offe-
 ro, benigne accipias, ac in me amorem illum
 beneuolum, quem in **TE**, beatus parens meus
 expertus est, Patrociniumque summum
 transferas, demississimis atque religiosissimis
 precibus obsecrem. Ego certe, quod vnice
 possum, rerum nostrarum effectori guberna-
 torique optumo Maximo, **DEO** ardentis-
 sima incitissimaeque vota nuncupare numquam
 intermittam, ut in **TE**, **VIR ILLU-**
STRIS atque **MAGNIFICE**, gentem-
 que **TVAM** splendidissimam, quicquid felici-
 tatis, tranquillitatis, beatitatisque in his ter-
 ris perfectissimae esse potest, largissime con-
 ferat consilia, actiones, cogitationesque
 X 2 **TVAS**

*TVAS prosperet atque fortunet, seroque
TE, firmum iustitiae fulcrum tutissimum mi-
serorum atque afflictorum asylum, commune
denique omnium bonorum gaudium, in coelum
recipiat, ut non solum hunc, quem mox egre-
diemur, annum, sed et complures alios, nouis
semper viribus, nouoque robore confirmatus,
feliciter superare queas. Hoc toto pectore
voueo, dum me TVO, VIR ILLVSTRIS
atque EXCELLENTISSIME, patro-
cinio, ex veteri Praetoria formula do, dico,
addico. Scrib. Lipsiae III. Kal. Ianuar.
c 1o 1o c c XXVIII.*

**TVO ILLVSTRI ATQVE EX-
CELLENTISSIMO NOMINI**

deuotissimus Client

GOTTLOB AVGVSTVS IENICHEN.

DISSERTATIO
DE
FEVDO INOFFICIOSE
QVAESITO.

§. I.

Anae rationi admodum conuenit, vt ^{Successio ab} iis, quos prae aliis in vita dileximus, ^{intestato in} bona post mortem relinquere vo- ^{dictamine rec-} luisse censeamur. Maximum erga ^{tas rationis} ^{fundata} liberos a nobis procreatos, et his deficientibus, erga parentes, a quibus procreati sumus, amorem sentimus, nec minus amor erga reliquos cognatos tanto maior esse solet, quo arctius est cognationis vinculum. Hinc rectae rationis principia haud difficulter euincunt, quod post mortem bona a nobis relicta istis personis secundum graduum proximitatem et praerogatiuam debeantur. *conf. l.7. d. bon. damnat. l.7. in fin. und. lib.* Verum alienae voluntatis coniectura non indigemus, si quidem illa satis sit clara. Non ergo cognatorum in successione haberi potest ratio, vbi defunctus extraneum heredem dixit, id quod iure naturae haud ^{merito cessat} ^{testamento} ^{existente} pugnan-

aequum ta-
men est ali-
menta iis, qui-
bus in vita de-
bemus, etiam
post mortem
relinquere, si
nondum sibi
sufficiant

pugnante fieri potest, nisi quod alimenta iis, quibus eadem in vita debemus, quatenus nondum sibi ipsi sufficiunt, etiam post mortem ut relinquamus aequum sit. Hinc ne quotidie nouae exoriri possent lites, quibus heredibus et quantum alimentorum nomine ex hereditate defuncti deberetur, lex civilis opus habuit, ut certum quid haec de re statueret, quod imposterum in vniuersum obtineret, ac indoctae plebi mox in sensum incurreret.

§. II.

vnde a Roma-
nis inuenta est
legitima

Quid leges Romanae praestiterint, non nisi hospes in Iuris prudentia ignorat. Nam, quum mox post introductas Leges XII. Tab. disputatione fori de exheredatione, quatenus haec permessa sit vel non, actum sit, probabile est, quod iam statutum vel vsu receptum fuerit, ut certa portio hereditatis ceu minimum a moribundis, certis heredibus relinqui deberet. Nam qua lege id primum apud Romanos sit introductum, quum nullibi proditum sit, nos ignorare non pudeat. Sufficiat nosse, quod Romani certis personis pietatis officium praestari voluerint, atque illis certam hereditatis portionem post fata relinquendam praeceperint. Quae portio proprio quidem nomine *LEGITIMA* vocatur, *l. 19. d. bon. libert. l. 30. seq. C. d. inoff. testam. Nov.*

quae quodam-
modo funda-
ta in iure na-
turae

l. 8. verum tamen, quod ipsi Romani agnouerint, illam quodammodo in iure naturae fundamentum habere suum, adparet exinde, quod passim *debitum naturale* appelleretur, item, quod *iure naturali* debeatur, *conf. l. 36. §. 2. C. d. inoff. test. l. 11. d. suis et legit. hered. l. 7. §. 1. si tab. test. null. extr. l. 1. C. de impon. lucrat. descript. Lib. X.* Nec minus ob id factum intelligo, quod in nostris terris vel illa statuta, quae parentum legitimam tollunt, penitus improbata et saltim quantitatem legitimae minuentia tolerata fuerint. *Const. El. 12. P. III.*

§. III.

§. III.

Quicquid sit, a dispositione legum Ciuilium vnice ^{determinata} dependet, quod legitima certis personis necessario sit re- ^{est a Jure Ci-} ^{uili} linquenda, et si illae alimentis non indigeant, vel eadem a nobis exigere nequeant. Dependet quoque determinatio quantitatis, quae obseruanda est, licet ea ad alimenta non sufficiat, vel quoque debitum alimentorum excedat, quum lex in vniuersum loquens indistincte valere debeat, nec eiusmodi varietatibus sanctio accommodari potuerit. ^{cuius quantitas} At in vulgus notum est, quod, quum legitima olim indistincte quarta pars portionis ab intestato debitae fuerit §. *fn. I. d. inoff. test. l. 31. C. eod.* Iustinianus hanc quantitatem mutauerit, trientem, si liberi quatuor vel pauciores, semissem vero, si plures quam quatuor adfin, substituendo. *Nou. 18. c. 1.* Et licet hoc ipso varietas aliqua seruata videatur: tamen legitima indistincte vel triens vel semis pro numero liberorum est, nec aliarum varietatum ratio habetur. Quia vero viuientis nulla est hereditas, *l. 1. d. hered. vendit.* nec hereditas intelligitur, nisi deducto aere alieno *l. 72. d. iur. dot. l. *fn. d. iur. ffc. l. 39. §. 1. d. V. S.** hinc in computanda le- ^{computatio} gitima illa ineunda est ratio, vt et tempus mortis inspiciatur, quodque defunctus aere alieno deducto reliquit, spectetur, vt tamen ea quoque, quae, si de liberis heredibus quaestio sit, vnus alterue ex substantia defuncti iam ante percepit, post mortem parentum, nisi in specie oneri collationis exempta sint, conferantur et computentur. Quod hac ratione superest, illius tertia pars inter heredes quatuor vel pauciores, dimidia vero inter plures quam quatuor, distribuenda est, quodque aequali distributione facta vnicuius heredum cedit, illud dicitur cuiusuis legitima, estque vel tertia vel dimidia pars istius portionis, quae heredi alias obuentura fuisset.

A 3

§. IV.

§. IV.

personae quibus debetur,

Primo liberi, deinde parentes et tandem fratres sunt, quos lex ob pietatis officium excludi non posse aumat, adeoque ipsis praedictam portionem ex hereditate defuncti addicit. Non idem reliquis cognatis praestari vult pietatis officium, unde hi pro lubitu a testatore praeteriri possunt et ab hereditate penitus excludi. Sicuti nec fratribus vel sororibus indistincte, sed tum demum, si ipsis persona turpis in testamento praeferi velit, et hoc casu quidem germanis et consanguineis, neutiquam tamen verinon, legitima debetur. *v. l. 27. C. d. inoff. test.* Sed et supponitur, quod praedictae personae hoc beneficio semet ipsas non fecerint indignas. Nam certas ingratitudeis causas et quidem intuitu liberorum quatuordecim *Nou. 115. c. 3.* respectu parentum octo, *d. Nou. c. 4.* et quoad fratres tres *Nou. 22. c. 47.* expressas legimus, ob quas exclusio a legitima permittitur, quum iniquum videatur imperare pietatis officium illis, qui erga nos impii exciterunt, praestandum.

ab eadem ob ingratitude nem excludi possunt.

§. V.

ob iniquam exclusionem a legitima testamentum tanquam inofficiosum rescinditur.

Extra casum permissae exheredationis legitima praecise est relinquenda, ita ut nulla ratione vel auferri vel minui possit. Secus si factum fuerit, testator contra officium liberis, parentibus, vel fratribus debitum egisse dicitur. Hinc tale testamentum per excellentiam inofficiosum nuncupatur, et actio ad illud rescindendum introducta querela inofficiosi, quum alias vocabulum inofficiosi generatorem significatum admittat et quemcunque debiti officii neglectum denoret, prout libertus patronum sine venia in ius vocans inofficiosus vocatur *in l. f. d. in ius voc.* Quia vero legitima post mortem demum relinquenda fuit, testamenti inofficiosi querela locum non habente, nisi defunctus

ctus

Et ut testamentum legitimam auferret, hoc maleuolus animum dedit, ad prouidam legum dispositionem eludendam, ut bona sua ante mortem immoderatis donationibus vel in dotem dationibus in praedictum legitimam aliis debita exinanirent, sicque intestato quidem decederent et tamen inane heredis nomen, vel saltem legitimam haud illaeram, heredibus suis relinquerent. Ob id boni Imperatores necesse habuerunt, fraudulentis huiusmodi machinationibus obuiam ire atque, ad rescindendas istas alienationes, tam querelam inofficiosae donationis *r. t. C. d. inoff. donat.* quam inofficiosae dotis *l. unic. C. d. inoff. dot.* laesis in legitima concedere.

nec non donatio et dos inofficiosa.

§. VI.

Pariter inofficiosae donationis vitium contrahitur, quando in fraudem et praedictum legitimam post mortem relinquendae, quis res suas pretiosas pro viliori pretio vendit *arg. l. 4. §. 27. d. exc. dol.* vel vendit quidem pro iusto pretio, sed pretium saltem dicis causa constitutum est, quod venditor nunquam exacturus erat, ita ut contractus onerosus donationi dissimularae obducatur. *l. 36. d. contr. emt. l. 7. C. eod.* Nam quum in omni negotio potius videndum sit quod agitur, quam quod simulate concipitur, contractus emtionis venditionis vel similis contractus non potest non in tantum pro vera donatione haberi, in quantum pretium vel aliud quid pro re alteri tradita praestandum dicitur, quod tamen in rei veritate praestandum non est. *l. 38. d. contr. emt. l. 20. locati.*

Quomodo re pretiosa pro viliori pretio vendita vel pretio dicis causa constituto donatio inofficiosa contrahitur.

§. VII.

Contra, si in contractibus et negotiis onerosis verum et proportionatum pretium, vel tale quid, quod rei alienatae valori responderet, interueniat, talis modi alienatio non poterit in fraudem legitimam facta videri, ubi heredes ex eo, *Contractibus vere onerosis vitium inofficiosi obuerti nequit* quod

quod pro re alienata datum fuit, legitimam saluam habeant
 necesse est, et, si quidem tale quid ex post facto intereat,
 sufficit, quod praecedenti alienationi hoc non imputari,
 nec ea subinde pro fraudulenta et inofficiosa haberi queat.
 Iusta ratione Interpretes ob id regulam formant, quod con-
 tractibus et negotiis vere onerosis nunquam vitium inoffi-
 ciosi obuerti possit. Sicuti vero fundamentum huius re-
 gulae vnice in eo situm est, quod nulla legitimae defrauda-
 tio a contrahentibus intendatur: ita, si fundamentum hoc
 cessare videatur, quod nec amplius dictum assertum sibi lo-
 cum vindicet, sua sponte fluit. Potest enim contingere,
 vt quis ad alienationem rerum suarum eum in finem pro-
 grediatur, quo pretium exinde redactum postmodum dis-
 sipet, adeoque heredibus legitimam post mortem relin-
 quendam per consequentiam auferat vel saltim minuat.
 Esti igitur in iure nostro legitimae saltim contra fraudulen-
 tas alienationes titulo lucratiuo factas expresse prospe-
 ctum videatur: tamen quum Legislatores non in querela
 inofficiosi testamenti substiterint, sed, ne alia ratione legiti-
 ma defraudari posset, insuper querelam contra inofficiosas
 donationes vel quoque dotes admisserint, sane in mentem
 piissimorum Imperatorum iniurii existeremus, ni iura de
 inofficiosis donationibus praescripta ad praedictas fraudu-
 lentas alienationes proferre, sed illas validas omnino nec
 rescindendas pronunciare vellemus. Sed et, si huius gene-
 ris alienationes actione Fauiana vel Caluisiana vtili reuo-
 cari malis, veluti ea, quae in fraudem quartae arrogato im-
 puberi ex constitutione Diui PM debitae ab arrogatore ali-
 enata sunt, quasi per Caluisianam vel Fauianam actionem
 reuocari dicuntur in l. 13. si quid in fraud. patr. fac. non re-
 pugnarem, si modo certum esset, quod in simili visione dicta
 actio a iure introducta fuerit. Etenim re penitus inspecta,
 diffi-

nisi in frau-
 dens legitimae
 iniuri videan-
 tur.

diffiteri nequeo, quod omnes leges *d. r. si quid in fraud. patr.* nihil habeant de tali specie, de qua nos agimus, sed vel donationem vel aliam alienationem non iusto pretio factam supponant, vbi deinde dicta actio aduersus emtorem non conceditur, nisi ad rem recepto pretio restituendam, vel suppleendum illud quod iusto pretio deest. *vid. l. r. §. 12. d. r.* nec respicitur ad hoc, an emtor fraudis vel doli conscius fuerit *d. §. 12. et 4. Eod. vrut in l. r. C. sin fraud. patr. a liberr. alienat. fact.* satis superque fundatum fit, quod reuocandi potestas non vltcrius tributa fuerit, quam quatenus legitima diminuta est. Verum nobis sermo est de alienatione, quae fit pro iusto pretio, hoc saltem in fraudem legitimae dissipato. Vnde, quum hic non restituito pretio ad illam pro legitimae quantitate reuocandam agendum sit, actio non conceditur, nisi emtor fraudis conscius fuerit, *et emtor in quod ipsum tamen difficulter argumento d. l. r. §. 12. si quid fraude sit. in fraud. patr. melius exemplo l. vlt. §. 1. quae in fraud. credit. probabitur.* Interim ex dictis facillime colligitur, qua ratione omnè negotium ad legitimam vel auferendam vel minuendam susceptum in iure inofficiosum dicatur.

§. VIII.

His suppositis facilius apparebit, quomodo feudum inofficiosi notam incurrere queat. Quumque vox feudi diuersimode accipiarur; et modo contractus feudalis *v. II. F. 20.* modo res in feudum concessa *I. F. 4.* modo ipsum ius in re feudali per contractum et subsequenter inuestituram constitutum *II. F. 25. §. 1.* eo nomine venire soleant: ita feudum inofficiose quaesitum nobis hoc loco audit, quando quis bona sua iure pleni domini possessa in rei, quae ab alio iure utilis domini sub lege mutuae fidelitatis feudalis recognoscenda est, comparationem impendit, vel quoque bona sua allodialia alteri offert, vt ab hoc velle eorundem

B

rundem

rundem dominium sub lege fidelitatis feudalis mutuo praestandae recipiat; vel denique rei suae vtile dominium sub praedicta lege alteri concedit; adeoque vna alterave praedictarum visionum feudum contrahit eum in finem, quo legitima iis personis, quibus secundum leges civiles debetur, vel integra vel pro parte auferatur. Ita enim non solum quid feudum sit, verum etiam, quid sit feudum inofficiose quaesitum et quotupliciter nos in praesenti illud consideraturi sumus, breuiter et in compendio exhibemus. Neque instituti ratio fert, vt, quae de feudi in genere spectati definitione moneri poterant, quaeque inter interpretes iuris feudalis copiose disputantur, vtpote trita ac vbiuis obuia huc transcribamus, rati, quod illis, qui haec deum addiscere necesse habent, praesens dissertatio parum profutura sit, illi vero, quibus prima iuris feudalis praecipua satis cognita sunt, diffusa istorum explicatione eo lubentius supersedeant, quo magis dicendorum ratio ad specialiora tendit. Sed et, si ad feudum in specie, qua vt inofficiosum consideratur, deuenias, non equidem nego, quod plures occurrant visiones, quibus ipse heres feudalis de feudo ab antecessore in alium inofficiose translato conueniri necesse habet: quum vero haec tractatio peculiarem industriam mereatur, mihi illam in praesentiarum studio relinquenti de eo saltem disquirendum fuit, qua ratione heredes allodiales de feudo, quod defunctus alteri alicui inofficiose quaesitum, queri possent. Nota est controuersia, quae quondam admodum prolixè inter H. PISTOR. L. 2. qu. 38. et P. HEIGIVM Part. I. qu. 25. agitata est, quorum ille evicit, deberi filiae defuncti Vasalli legitimam a successore in feudo, quod pater nouiter adquisitum et in cuius comparationem ipse bona sua allodialia impendit: hic vero contrarium asseruit. At merito praeualuit

*Controuersia
inter H. Pistor.
et P. Heig.
et Heig.*

PISTO-

PISTORIS sententia; et sicuti Serenissimus Saxo illam *Confl. in ed. 2.* suo modo comprobavit, ita tantum abest, vt iuris communis doctrina repugnet, vt potius optime conveniat, si quantitatem legitimae *dict. Confl.* definitam excipias. Interim eadem pro reliquis heredibus allodialibus, quibus secundum ius civile legitima debetur, quae pro filia, militant rationes, hinc nostra tractatio de istis heredibus generatim concepta est.

§. IX.

Praemonendum est, quod in iure feudali de legitima nihil habeatur. Nam et si ex *I. F. G. §. mutuus.* constat, quae ratione filiis ob animi corporisue vitium ad succedendum in-
habilibus alimenta in subsidium ex feudo debeantur: tamen alia plane ratio est legitimae, quae partim non debetur, nisi iis, qui ius succedendi ab intestato habent, *l. 6. §. 1. de inoff. test. l. 8. pr. C. eod.* partim quoque non semper alimenterum rationem habet. Sicuti ergo, quae de legitimae praestatione actibusque illam laedentibus tanquam inofficiosis intuitu feudorum occurrunt quaestiones, iure feudali pro indecisus habendae sunt: ita monitu ipsius Feudistae *II. F. 1.* decisio ex iure civili perenda venit, vnde idem in praesenti a nobis obseruandum est, quatenus hoc materiae feudalis ratio permittit, ita, vt nec essentia nec natura feudi euertantur.

Quaestio de legitima in iure feudali indecisa

ex Iure Civili supplenda est.

§. X.

Feudum inofficiose acquirit, qui quidem liberam bonorum administrationem habet, sed omnia sua bona iure pleni dominii possessa vel maximam eorum partem in comparationem feudi impendit, vel quoque in feudum offert, adeoque immensa liberalitate erga successores feudales, heredum allodialium legitimam laedit. Nam utroque casu, siue in rei quae dudum feudalis fuit, comparationem

Probat quod feudum inofficiose adquiri possit.

nem bona nostra conuertantur, siue ipsa bona allodialia qualitate feudali donentur ab eo, cui oblata fuerunt, illud efficitur, vt secundum naturam successionis feudalis saltim masculi ab acquirente per lineam masculinam descendentes succedant, omnibus reliquis, qui alias secundum iuris ciuilibus placita ad successionem vocantur, penitus exclusis. Hinc non succedunt filiae *II. F. II. II. F. 36. J. F. A. C. I. II. III. J. F. S. C. II.* nec descendentes ab ipsis, licet masculi sint, *I. F. I. §. 3. II. F. II. vers. ad filias vero.* quoniam foemina in filium ex se natum non plus iuris, quam ipsa habet, transferre possit *a. l. 175. §. 1. d. R. J. §. 7. J. d. legit. agnat. success.* Excluduntur pariter a successione ascendentes acquirentis *II. F. 50. I. F. 13. vers. et si clientulus. J. F. S. C. VI. XXI. J. F. A. C. LXIII.* acque ac fratres ipsius, *I. F. §. 20. II. F. 9. 12. 18. conf. J. F. S. C. XXXII. J. F. A. C. LXV.* et feudum deficientibus descendentibus masculis reuertitur ad Dominum iure domini directi. Quod si ergo post mortem Vasalli filiae, hisque deficientibus parentes et conuenienti casu fratres vel sorores in legitima se defraudatos sentiant, ista feudi adquisitio imitatur quamcunque alienationem in praerudicium legitima factam, adeoque, vt contra eam heredibus subueniatur, iustum est. Quippe propter commodum successionis ex qualitate feudi acquisiti heredibus ademptum et successori feudali quaesitum, eorum intuitu perinde est, ac si Vasallus bona sua quouis alio titulo lucratiuo in successorem feudi transtulerit, et sufficit, quod heredibus imputari non possit, ipsos esse ad succedendum in feudo inhabiles. Sane in bonis Vasalli, si haec adhuc allodialia essent, sine dubio succedere potuissent, nec minus defuncti heredes in allodio existunt, ac legitimam sibi debitam non vt successores in feudo, sed vt successores in allodio petunt. Copia defunctus, vult liber-

liberrimam de bonis suis disponendi facultatem habuerit, nec tamen hanc in fraudem legitimae post mortem relinquendae extendere potuit, quare heredibus allodialibus eo minus inuidendum, si feudi acquisitionem, in quantum legitimae fraus facta est, impugnent, quo minus dubium est, quod alia quacuis donatio a defuncto in fraudem legitimae, ut in vnum ex coheredibus, facta tanquam inofficiosa impugnari possit. *vid. l. 8. C. d. inoff. donat.* Contorta plane ista Dissidentium dubitatio est, quando vrgeri vult, quod commutatio bonorum allodialium in feudum, vel comparatio bonorum feudalium non tam pro donatione a Vasallo filiis vel aliis successoribus feudalibus, quam pro gratia et donatione a Domino directo Vasallo facta habenda, sicque successio in feudo successoribus feudali non tam facta Vasalli acquirentis, quam facta Domini concedentis tributa sit. Vt enim gratiae Domini directi anaumerare velimus, quod ipse Vasallum feudum acquirentem receperit, vbi ego potius Vasallum in Dominum directum, quando ille huic per oblationem in feudum dominium directum rei suae relinquit, liberalem existere, et magis, quando quis bona feudalia emit, Dominum venditori per consensum in venditionem, quam emtori iustum pretium exsoluente gratiam facere, vel, si ipse Dominus directus vendat, hunc potius proprium commodum respicere existimarem: tamen gratia ista, quae fit Vasallo feudum in praedictum legitimae acquirenti, non excludit respectum donationis, quae insimul a Vasallo filiis et successoribus feudalibus facta est, cuiusque maxima utilitas saltem in tempus mortis Vasalli differtur. Deinde vero grauissime principium petitur, quando asseritur, quod potius facta Domini quam Vasalli heredibus feudalibus de successione prospiciatur. Etenim secundum veram successionis feu-

*quatenus
feudum intui-
tu fratrum
inofficiosum
dari possit.*

dalis naturam successio dependet a pacto, quod Vasallus cum Domino directo in acquisitione feudi inuit. Vnde, quum ad quoduis pactum vtriusque pacifcentis consensu consideretur, tam Dominus quam Vasallus non possunt non concurrere in successione futuris successoribus quaerenda; interim tamen causa principalis quaesiti iuris succedendi semper Vasallo in acceptis referenda est, quum, nisi hic feudum acquisiuisset, nec illi, quibus de successione prospectum est, succedere possent, *conf. Dn. Horn. Jpr. Feud. in app. Resp. XIV.* Intuitu fratrum difficulter casus existet, quo hi de feudo inofficiose acquisiti queri possint, nisi supponas, defunctum obtulisse bona sua personae turpi in feudum, vel comparasse feudum, quod a persona turpi recognoscitur, ita, ut ad hanc post mortem Vasalli reuertatur, fratribus defuncti a successione exclusis nec legitimam saluam habentibus. Quod si contingeret personam turpem de feudo simultanee inuestiri, posset haec, post mortem Vasalli feudum acquirentis sine descenditibus defuncti, successionem in feudo prae fratre adfectare, ut adeo hic de inofficioso queri necessum haberet. Sed quis Dominus directus concedet beneficium simultanea inuestiturae personae, quae non potest honeste stare in curia ipsius.

§. XI.

Feudum inofficiosum esse potest, licet oblatum vel emptum sit.

Saltim quoad filias Vasalli feudum nouiter acquirentis, nostra sententia suspecta videbitur illis, qui filiabus tam in feudo oblato quam emto successionem concedunt. Et verum est, si feminae cum masculis in talis modi feudo succedere possint, quod haec feudi acquisitio sua natura filiarum legitimae minus praediuicatura sit. Enim vero, quum nec in tali feudo successionem feminarum admittamus, quid argumenta Dissidentium valeant, spectandum.

dum. Maxima dissensus vis in eo vertitur. Feuda originetenus Vasallis gratis concedebantur, ob id beneficia dicta. *II. F. 23.* Quum ergo beneficiato sufficere posset, ipsum ad tempus beneficio gaudere, antiquitus Dominus directus feudum pro lubitu reuocare solebat. Et licet successu temporis eo deuentum sit, vt omnes descendentes Vasalli in infinitum succederent: tamen incongruum videbatur, spem futurae consolidationis difficillimam reddi, si non auferri, feminas ad successionem admittendo. Insuper Vasalli seruitia militaria Domino praestare debebant pro beneficio accepto, quo ille commodum aliquod beneficii a se collati sentiret, aut feminae ad praestationem seruitiorum sunt inhabiles. Hinc successio in feudis nunquam ad feminas et descendentes ab ipsis producta fuit, ne beneficia Dominis magis damnosa existerent. Quum vero feuda oblata et ea, quae a Domino titulo oneroso acquiruntur, vera beneficia non sint, cessante causa, ob quam feminae a successione arcantur, pariter dispositio iuris feudalis, quae feminas a successione excludit, cessare videbitur, potius Vasallus, qui aequalem affectum erga liberos suos habere censetur, aequae filius ac filiis de futura successione prospexisse praesumendus erit, si quidem in literis inuestiturae liberis vel descendentes in genere successio quaesita, nec eadem expresse ad masculos descendentes restricta videatur. Non opus habemus istis coloribus, quibus alii vtuntur, vt defendant feudum, vtcunq; oblatum vel emptum sit, beneficium esse, sed esto, quod non sit beneficium. Tamen non sequitur, quod feminae succedere possint. Etenim confunditur a Dissentibus causa impulsua cum finali. Esto, quod causa impulsua denegatae successionis seminarum in feudis fuerit gratuita feudorum concessio, tamen cessante causa impulsua legis

legis non, mox ipsa legis dispositio cessat, sed hoc saltem accipiendum est de causa finali. Ast quamdiu haec non cessat, tamdiu inhaerendum est legis dispositioni. Causa finalis seu ratio, cur feminae ad successionem in feudis non sint admittendae, consistit partim in eo, quo feudum citius aperiat et ad Dominum directum reuertatur, partim, quod feminae ad seruitia praestanda sunt inhabiles. Verum hae rationes generaliter obtinent, nec vllibi in iure feudali restringuntur ad feuda gratis concessa. Sicuti ergo pariter in feudo oblato vel emto Domini directi interest, quo feudum propediem ad ipsum reuertatur, et successores habiles succedant: ita Vasallus vel descendentes ipsius de hoc conqueri non possunt, quum ille, qui negotium contrahit, naturam ipsius perspectam habere debeat. Adeoque Vasallus qui feudum acquirit, scire debet, quod feudum natura, vtut ipse nullo adficiatur beneficio, in eo consistat, quod feminae succedere non possint, et habet, quod sibi imputet, quod de filiarum successione cum Domino non expresse pactus sit. Quin, si argumentatio Dissidentium quid efficeret, sequeretur, quod non solum filiae Vasalli, verum etiam omnes reliqui heredes allodiales ad successionem admitti deberent, quod Vasallo facultas feudum sine Domini consensu alienandi et de eo testandi competere, quodque tale feudum potius pro allodio habendum esset. Ast nullibi in iure feudali ad naturam, ne dicam essentiam feudi refertur gratuita ipsius concessio, nec a definitione nominali, quando feudum passim beneficium dicitur, ad definitionem realem valet consequentia. Sane gratuita feudi concessio et adquisitio nihil aliud est, quam modus feudum acquirendi, hic vero naturam feudi constituti non ingreditur nec eam afficit, sed est extra eam, nec adeo feudum in proprium efficit. Quo minus ergo feudum

ena-

emtum ad feuda impropria refero, eo minus feudum oblatum iis accensendum, duco. Nam etsi hoc potius in re Vasalli propria quam aliena constitui videatur: tamen, quo ipso Vasallus rem suam Domino directo in feudum commurandam offert ac inuestituram de ea petit, eo ipso transfert dominium plenum rei suae in dominum, atque ab hoc dominium per inuestituram recipit, qua ratione non de re propria, sed vel maxime ante inuestituram aliena inuestitur, utpote quem conceptum oblationis in feudum ipsius inuestiturae indoles, quae necessario dominium vile in inuestiendum transferre debet, nec aliter inuestitura vocari meretur, absolute imperat. Sed etsi tam feudum oblatum quam emtum ratione originis inter feuda impropria referre malis, nec tamen euincitur, quod feminae successione capaces sint, quum feudum in vno alteratum non etiam in aliis propriam feudi naturam exuere debeat. *a. II. F. 48.*

§. XII.

Feudum sub pacto retrouentionis acquisitum inofficiosi notam non effugit, si in fraudem legitimae tendat. Nam etsi eatenus improprium sit, quod non sit perpetuum, sed Vasallus illud retrouendere reneatur: tamen quoad reliqua proprium manet, *ita vt*, Vasallo ante retrouentionem defuncto, non nisi filii alique successores habiles succedant, heredibus allodialibus exclusis. Nec est, quod existimes, defunctum, qui tale feudum relinquit, insimul spem securitatis retrouentionis et pretium recipiendi relinquere, quamque pretium procul dubio pro allodio habendum sit, heredes allodiales in hac spe non fecus ac in aliis iuribus ac nominibus sub conditione quaesitis, adeoque interea in ipso feudo succedere. Enimvero pactum retrouentionis emtioni adiectum

*vel sub pacto
retrouentionis
acquisitum sit,*

C

non

non efficit actum conditionatum, sed illum producit effectum, ut emtor veniente tempore retrovenditionis ad novam venditionem celebrandam obligatus existat. Quum ergo Vasallus emtor interea verum feudum teneat, et nequidem obligationem in bonis habeat, quia alterum cogere possit ad rem retroemendam, ipse defunctus non aliquid ius vel actionem, sed verum feudum relinquit, unde in hoc non nisi heredes feudales succedere possunt. Et licet postea feudum redimatur: tamen, quum ii post mortem Vasalli in feudo semel successerint, adeoque necessitas feudum restituendi tantum ad ipsos pertineret, nec minus pretium pro re feudali receptum ipsis solis relinquendum est, quippe quod heredum allodialium lucro cedere nequit, pariter atque alias, si feudum a Vasallo relictum successores vendant, heredes allodiales de pretio ex in redacto participare non possunt. Secus erit, si Vasallo feudum venditum sub pacto retrovenditionis verbis resolutivis et directis concepto, quod scilicet oblato pretio contractus debeat ipso iure esse resolutus acres inempta. Et si enim contingat, Vasallum nondum facta revulutione decedere atque successores feudales de feudo relicto inuestiri: quod si tamen postmodum feudum reluat, quo ipso res retro inempta fingitur *a. l. 4. §. 3. l. 6. pr. d. in diem addit. iunct. l. 4. C. d. pact. inr. emtor.* adeoque Vasallus interim defunctus non potest non fingi pretium utpote rem allodiam, minus vero feudum, reliquisse, eo ipso pariter ad heredes allodiales pretium illud devolutum esse, ut fingatur necesse est. Hinc in tali specie, sicuti pretium ad successores feudales solos non pertinet, nec heredes allodiales ut de feudo inofficose quaesito conquerantur opus habent, indeque pro ipsis cautela esse potest, si metuere habent necesse, ne venditor feudi redemptionem omittat, quo cum hoc conveniant

nisi pacto retrovenditionis per verba resolutiva et directa in feodum redimatur.

niant et aliquo dato impetrent, ut ipse ius reuisionis exer-
 ceat. Verum enim vero citra talem uisionem, etsi feudum
 sub pacto retrouenditionis pro descendentiis masculis et
 feminis aduifitum fit: non tamen feminis fuceffionem
 aliter largior, quam deficientibus masculis, ficuti hoc alias
 iuris est, quum solidam rationem non uideam, cur in hoc
 feudo, quod alii pro masculis et feminis sine pacto retro-
 uenditionis emto in hac uisione penius responder, femi-
 nae melioris conditionis esse atque vna cum masculis fuce-
 cedere debeant, sed primus adquirens, siquidem hoc
 ipsum uoluiffet, illud clarius exprimere debuiffet. Cae-
 teroquin, si ille, qui feudum a Domino sub pacto retrouen-
 ditionis emit, nondum facta inueftitura moriatur, quod
 rum saltim ius utendi fruendi iure crediti habeat idque ad
 omnes heredes deuoluat, ueluti hoc afferit DN. HORN.
*Jurisprud. Feud. C. IV. §. 8. in fin. de eo quidem maximo-
 pere dubito. Non enim defunctus mutuum uel contra-*
ctum antichreticum inuit, sed emit rem a Domino qua feuda-
lem sub pacto retrouenditionis. Ut ut ergo defunctus
ob non fecutam inueftituram nondum dominium uile na-
ctus fit adeoque hoc refpectu feudum nondum fit consti-
tutum: tamen contractus inter defunctum atque Domi-
num celebratus adeo perfecte initus est, ut dominus obli-
gatus exifteret, ad ipsum pro fe et descendentiis masculis
de re emta iure feudi inueftiendum. Quam obligationem
et ius ad rem emtor tempore mortis uicne in bonis habet,
nec adeo aliud quid ad haeredes transmittere potest. Et
ficuti ius ad rem feudalem ad alios fuceffores, nisi quibus
illud per contractum quaefitum est, eo minus transmitti
potest, quo minus ipsum dominium uile in re feudali per
inueftituram defuncto Vafallo aduifitum ad fuceffores,
quibus de futura fuceffione in contractu non profe-
ctum,

ctum, deuolui potest; pariter, atque feudi expectatiua quae aequae expectiua saltem ius ad rem feudalem casu aperturae existente a concedente vel heredibus consequendam, minus vero ius in re tribuit, non ad omnes expectiuae haeredes sed saltem successores feudales regulariter transit: ita non video, qua ratione heredes allodiales in specie adducta ius quoddam crediti obuertere et in eo perinde, ac in in iure utendi fruendi rem a defuncto emtam, successionem aliquam praetendere possint, sed successor feudalis vnice aduersus venditorem ad rem a defuncto emtam per inuestituram ipsi in feudum concedendam agere possit, haeredes allodiales vero, siquidem in legitima se defraudatos esse sentiant, vt illam a successore in feudo petant, necesse est.

§. XIII.

Feudum pignora titium inofficiosum non est, licet quis omnia bona allodialia in illud conuertat.

Porro alia ratio est feudi pignoratitii. Quo huius conceptus distinctior euadat, dabimus exemplum. Titius 1) a Caio mutuo accipit 10000. thaleros, 2) in securitatem crediti oppignorat Caio fundum Tusculanum, insuper 3) ipsi hunc fundum confert in feudum tamdiu possidendum, donec ipsi ratione crediti sit satisfactum. Hinc Titius fit debitor Caii, plenum dominium fundi Tusculani iure pignoris afficitur, insuper Caius consequitur dominium vtile fundi, indeque recognoscit a suo debitore feudum pignoratitium. Ius feudi, quod Vasallus intuitu crediti sui exercet, eatenus proprii feudi naturam retinet, quod in eodem nonnisi successores habiles succedere possint, aut crediturum er ius pignoris est allodiale, vnde dubium non est, quod in hoc heredes allodiales pariter succedant, atque ipsi, Vasallo sine herede feudali defuncto, fundum oppignoratatum iure allodii retinent, vsque tum pecunia credita exsoluatur, licet non aequae, vt successores feudales, fructus iure domini vtilis

vilis lucrentur, sed ad rationum redditionem de fructibus perceptis, nec non ad fructus vsuras ordinarias excedentes in sortem impurandos obligentur. Interim, quum in credito, veluti re allodiali et principaliter a defuncto relicta, cum successoribus feudalibus concurrant, et hi saltem illud praecipui habeant, quod fructus ex feudo percipiendos omnes suos faciant, nec heredibus allodialibus plus, quam legitimas vsuras istius portionis quae de sorte ipius cedit, exsoluere teneantur, feudi pignoratitii acquisitio nunquam in praerudicium legitimae verge-
re potest.

§. XIV.

Quid de feudo franco sentiendum sit, videbimus. *Non eadem consideratio est feudis francis,*
Notum est, quod feudum francum illud dicatur, quod sine onere praestandorum seruitiorum feudaliu concessum, vnde Vasallus a seruitiis, non quidem essentialibus feudi, quae ad fidelitatis praestationem *II. F. 6.* referuntur, sed tamen naturalibus, quaeque praeter fidelitatem praestari solent, immunis est. Quum de natura feudi sit praestatio seruitiorum, hinc si seruitia a Domino directo expressa remissa videantur, feudum improprium effectum, aut verum feudum non deficit. Etsi quoque ab Interpretibus con-
clamatum sit, quod feudum in vno capitulo a natura feudi recedens in reliquis feudi proprii naturam retineat: *arg. II. F. 48.* nec tamen desunt viri celeberrimi, qui feminis non solum successionem in hoc feudo concedunt, verum etiam propugnant, quod femina cum masculo admittatur. Quod vt euincant, primo regulam modo adductam limitant atque contendunt, quod feudum in vno capitulo improprium etiam in alio improprium euadat, si vna improprietas causa sit alterius improprietatis; deinde vrgent, quod ratio prohibita successionis feminarum in feudis

in eo consistat, quod feminae ad militiam non sint idoneae et seruire nequeant *II. F. 36.* quod si ergo haec ratio cesset, non possit non cessare ipsa prohibitio; postea supponunt, quod in casibus per capitula ordinaria non decisus, capitula extraordinaria decisioni quaestionum feudalium inferunt. Hisque suppositis ratiocinantur. Quia in feudo franco nulla praestantur seruitia, atque hoc causa est alterius improprietas, cur feminae pro inhabilibus successoribus haberi nequeant; porro regulae generalis, quae feminas a successione in feudis excludit, *I. F. 8. I. F. 1. §. 3.* ratio in feudo franco cessat, indeque quaestio de successione feminarum in feudo franco iure feudali pro indecisa habenda est; ast ex capitulo extraordinario *II. F. 104.* constat, quod moribus Longobardorum feminae ad successionem vna cum masculis in feudo franco admittae sint; ergo decisio ex *d. II. F. 104.* petenda et secundum hanc feminis successio adiudicanda est. Verum superius ex origine indeque fluente natura introductae successionis in feudis demonstratum est, qua ratione successio non solum ob id ad feminas producta non fuerit, quod hae seruire non possent, verum quoque vel maxime ob id, quo feudum citius ad Dominum directum reuerteretur. Licet itaque altera ratio ab inhabilitate ad seruitia desumpta iure feudali saltim sit expressa: *II. F. 36.* tamen sufficit, quod altera commodum Domini directi in feudo consolidando respiciens non minus analogiae Iuris feudalis contineat, atque in ipsa natura negotii inter Dominum directum ac Vasallum contracti lateat. Quumque haec ratio aequae ad feudum francum pertineat, toties vero quaestio capitulis ordinariis indecisa dici non possit, quoties decisio ex ratione et analogia desumi potest, hinc locum non inuenit textus *II. F. 104.* tanquam capitulum extraordinarium et analogiae

logiae iuris feudalis repugnans; potius generalitati textuum *I.F. §. I.F.1. §.3.* inhaerendum et feminis etiam in tali feudo omnis abneganda successio. Ob quas rationes idem de aliis feudis asserendum, in quibus loco seruitiorum militarium tale seruitium, quod aequè commode a femina praestari potest, *v. II.F.2.* praestandum est, vel quoque, ubi annuus census loco seruitiorum penditur. Quod si Vasallus feudum adquirat cum libera potestate alienandi, hoc quidem illum effectum habet, ut feudum sine Domini directi consensu in alium transferri possit inter vivos. Verum, sicuti hoc pactum non etiam eousque extendere licet, ut Vasallus de feudo mortis causa disponere possit, quum per huiusmodi alienationem Domino directo magis quam per liberam alienationem inter vivos praediocetur, aut pacta naturae feudi detrahentia sint strictissimae interpretationis, ut contrahentes quam minimum a natura feudi recessisse intelligantur: ita multominus successio in hoc feudo tantopere interuersa videri potest, ut feminae admittendae sint, quum, si vel maxime pactum de alienando tam late capere velimus, ut et Vasallo liberam potestatem feudum per testamentum in alium transferendi asseramus, tamen non sequatur, quod feudum quoque in successorem inhabilem, qualis est femina, transferri possit. Et licet hoc quoque, inuita iuris feudalis analogia, adstruere malis, nec tamen a successione testamentaria in feudo per speciale pactum introducta, ad sublatum ordinem secundum ius feudale ab intestato succedendi, valet consequentia. Pariter successio feminarum, quae in feudo ab ecclesia concessa obtinere creditur, nec vniuersali Germaniae consuetudini, nec iuri feudali Longobardico conuenit, adeoque toties probanda est, quoties per generalem loci vel provinciae

vel feudi cum libera facultate alienandi Vasallo concessi.

vel eius, quod pro libitu per testamentum in quemcumque etiam feminam transferri potest.

vel quod ab ecclesia conceditur.

177. 2

vinciae consuetudinem non introducta probatur. Vnde facile apparet, qua ratione feudorum ante enumeratorum comparatio aequè intuitu filiarum acquirentis inofficiosa censi queat.

§. XV.

Quando feudum a femina adquisitum intuitu filiarum pro inofficioso habendum.

Et si femina ad successionem in feudo inhabilis sit: tamen feudum acquirere, vel bona sua in feudum offerre potest *II. F. 17. 30.* Et quum Dominus personae inhabili feudum concedens, etiam successorem inhabilem non reprobasse videatur, feminae in feudo femineo successionis capaces sunt, *I. F. 1. §. 3. I. F. 8. I. F. 8. I. F. 14.* vnde filiabus per feudum a matre adquisitum non praedudicatum iri quis forte existimauerit. Quicquid sit, non vna cum filiis et descendentibus masculis succedunt, sed demum hisce deficientibus *II. F. 11. 30. 50.* Quare interest, an filiae sint solae; et fieri nequit, ut feudi acquisitio iusto pretio interueniente facta inofficiosa censeatur, nisi feudum cum pacto, ne filiae succedant, vel ut feudum masculinum, atq; ein Mann-Lehn adquisitum: an vero filii cum filiabus concurrant, vbi, quum filii soli succedant exclusis filiabus, feudum inofficiosum notam incurrat necesse est, si filiabus in legitima praedudicatum videatur. Nam etsi spes superfit fore, ut filiae extinctis masculis adhuc successionis commodo fruantur *II. F. 50:* tamen haec spes incerta est, nec filiabus imputandum, ut incertum futurae successionis euentum expectent, quum legitima sine omni onere relinquenda sit, ut nequidem pure relicta praestationem ad certum tempus dilatam, ob onus in temporis detrimento consistens, admittat *l. 32. d. inoff. testam. iunct. Nou. 18. c. 3.*

§. XVI.

§. XVI.

Quae hucusque de successione in feudis adduximus, ea ex dispositione ac prouisione Iuris feudalis ob-
 tinent perpetuo valitura, donec diuersus succedendi modus per pactum contrahentium introducitur. Nam quum totum negotium feudale inter Dominum directum feudum concedentem et Vasallum feudum acquirentem vertatur, quod illi a prouisione legis recedere ac sua prouisione naturam contractus a se initi alterare vt et diuersa pacisci possint, dubium non est, quum naturalia contractuum pro arbitrio contrahentium mutari immo penitus auferri queant. Vt hinc non obstet, quo minus iis, qui alias in feudo successuri non erant, per pactum contractui feudali adiectum de futura successione prospiciatur. Sufficit ergo filiabus acquirentis, si feudum hoc pacto acquisitum sit, quo descendentes feminae vna cum masculis ad successionem vocantur; *Dasß er und seine Kinder so wohl männliches als weibliches Geschlechts solch Lehn haben, und darinnen mit einander zugleich succediren sollen.* Ita enim filiae cum masculis in successione post mortem patris concurrunt, quum verba ista aliam explicationem non admittant. Contra si verba pacti sint ambiguae interpretationis, ista explicatio praeferenda est, quae minus a natura feudi recedit. Quumque minus recedatur, feminas non nisi in subsidium ad successionem admittendo, nec aliter hae successiones commodo gaudebunt, quam deficientibus masculis, si particulae *et, aequae, tam, quam, cum, sicuti, non minus, sine discrimine* in literis inuestiturae deprehendantur, v. g. *Dasß er seine Söhne und Töchter, vel: daß er und seine Kinder so wohl weibliches als männliches Geschlechts, vel: daß er mit seinen Söhnen und Töchtern, vel: daß die Töchter wie die Söh-*

D

ne,

ne, vel: daß die Töchter nicht weniger als die Eöhne, vel: daß er, seine Eöhne und Töchter ohne Unterscheid ic. darinnen succediren sollen. Quippe omnes hae particulae commode ita explicari possunt, vt quoad personas succedentes diuersum quid, sed non aequè quoad ordinem succedendi, statutum videatur. Scilicet vi pacti filii et filiae, aequè filiae ac filii, tam filii quam filiae, filiae sicuti, filii, filii non minus filiae, filii et filiae sine discrimine in feudo succedunt, et feminis perinde ac masculis ius succedendi quaesitum est, vtut feminae non prius, quam deficientibus masculis, succedant. Quod si vero filiae vna cum masculis succedere deberent, non solum quoad personas succedentes, verum etiam quoad ordinem succedendi, dum feminae secundum ius feudale nonnisi, extincta mascula prole vocantur, natura feudi immutata esset, cuiusmodi duo singularia circa vnum idemque subiectum in dubio praesumere velle, ratio iuris non patitur. vid. l. pen C. d. dot. prom. l. 74 d. C. et D. Caeteroquin vero successio in feudis pariter eousque per pactum extendi ac determinari potest, quo eadem, quae alias in allodio obtinet succedendi ratio, tam ratione personarum succedentium, quam modi succedendi obtineat, adeoque non solum descendentes Vasalli masculi et feminae simul, verum etiam ascendentes alique heredes allodiales tam ab intestato, quam ex testamento succedant. Quo facto nec filiae nec alii heredes, iustam feudi inofficiosi mouebunt quærelam. Ad quam elidendam non minus conducere potest, quae moribus Germaniae passim frequentatur, simultanea inuestitura, nisi ob concursum plurium simultanee inuestitorum illi, quibus legitima debetur, in eadem se laesos effentiant.

similiter in-
ritu reli-
quorum he-
redum allo-
dialiari, quan-
do modus et
ordo succe-
dendi allodia-
lis per pactum
expresse rece-
ptus est.

vel hereditibus
allodialibus
per simulta-
neam inuesti-
turam pro-
spectum est.

§. XVII.

Et si filiae aliue heredes allodiales in feudo nouo non succedant: nec tamen ipsis legitima debetur, si feudum adquirenti gratis concessum fuerit, quum subinde nihil auferatur, in quo heredes allodiales alioquin succedere potuissent, sed Vasallo aliunde ex liberalitate Domini directi quid accedat, in cuius arbitrio, quum ante feudi constitutionem plenus dominus esset, non poterat non consistere, quo pacto rem suam in Vasallum transferre et quibus heredibus ius succedendi largiri vellet. Quumque similis ratio in feudo antiquo militet, quod hoc in praeiudicium successorum allodialium a Vasallo acquisitum non sit, sed ad ipsum iure successionis ex pacto antecessorum peruenit, hisce vero integrum fuerit, quibus heredibus de futura successione prospicere vellent, manifestum est, quod heredibus allodialibus, vbi nulla ipsis competit successio, nec ius petendi legitimam ex tali feudo competere possit. *vid. Const. antea ined. 2.* Vnde idem obtineat necesse est, si feudum, in quo Vasallus successerat, ipsi delinquenti auferatur, postmodum vero a Domino gratiam faciente restituatur. Nam licet feudum pro nouo habeatur quoad Vasallum restitutum, tamen heredes allodiales nullum incurrunt praeiudicium quoad legitimam ex hereditate allodiali inde non imminuta, imposterum petendam, nisi Vasallus pro impetranda restitutione tantum erogauerit, vt reliqua bona exhausta sint. Ita enim liberalitas, quae redundat in successorem feudi, ab hoc merito compensanda est restituendo id, quod decreuit et adhuc deest legitimae successori in allodio debitae. Ex quo illud quoque conficitur, quod Vasallus, qui cum aliis in feudo antiquo succedit, illud sibi soli comparare, vel quoque feudum antiquum, in quo nondum succedit, sed tantum spem aliquam

Feudum quod Vasallus nouiter sed gratis adquisiuit, in officiosum ferri nequit

eadem ratio est feudi antiqui,

licet Vasallo delinquenti ablatum postmodum restituatur,

nisi Vasallus ob id allodium suum eximauerit,

vel quoque feudum anti-

*tiqum com-
parando allo-
dium exbanse-
vit.*

*Explicatur
Constitut.
ined. 2da.*

do succedendi habet, emere et allodium exinanire non possit, ad defraudandam aliorum legitimam. Diversum suadere videtur *dist. Const. Ida* ob verba: *Wit- de iemand unseer Untertanen alle seine Baarschafft, so er selbst erworben, oder durch Veränderung seiner Erb-Güter zu Hauße gebracht, zu Erkauffung eines gang neuen Lehns, daran er zuvor keine Mit-Belehnung oder Anwartung gehabt, anwenden, so sollen seine Töchter anstatt der gangen oder zum mehrern Theil entwandten Erbschafft ihren gebührenden Theil an der Legitima zu fordern haben; vbi argumento a contrario sensu deducto quis concludet, quod, si quis bona sua in feudum, de quo antea simultanee inuestitus vel expectiuatus est, conuertat, filiabus in legitima praecudicari possit. Verum verba ista: daran er zuvor keine Mitbelehnung oder Anwartung gehabt &c. non quidem pertinent ad ipsam sanctionem et decisionem quaestionis propositae, sed respiciunt saltem feudi noui, cuius mentio immediate praecedet, descriptionem, adeoque eo fine inserta sunt, quo adquisitione feudi noui ab acquisitione feudi antiqui, vel quae sit beneficio simultanae inuestiturae nec non expectantiae, accurate secerneretur, ita vt sensus potius iste sit, quod, si quis feudum non vi expectantiae vel simultanae inuestiturae, sed de nouo acquirat atque bona sua allodialia inde exhauriat, filiabus debeat legitima. Vt cunque enim aliter verba textus accipere, vel a contrario sensu argumentari velis: tamen haec argumentatio ob id locum inuenire nequit, quia rationi legis atque Serenissimi Legislatoris intentioni contrariatur. Quippe Serenissimo Saxoni propositum est prohibere, ne quis bona sua allodialia in fraudem legitimae filiabus debitaee comparationi feudorum impendat. Quod si ergo arguere velis, permillum esse*

esse, ut quis feudum, de quo antea simultanee inuestitus vel expectatus est, non expectata successione omneret et allodium exinaniret. Ipse Serenifionis Liator altera manu filiabus abstulisset, quod altera dederat, imo ansam dedisset, sanctionem suam alia via electa eludendi, quale quid arguere velle absurdum est. Vnde ea, quam ante suppeditavi, textus explicatio vsu fori comprobatur, et filiabus denegatur legitimae petitio ex feudo, quod patri ex simultanea inuestitura vel expectantia obuenit, conceditur vero, si Vasallus deferendam in feudo successionem non expectet, sed omnia bona sua, vel saltem maximam partem, in eius comparationem conuertat.

§. XVIII.

Feudum quod ex pretio feudi veteris venditi emitur, nouum quidem est, sed ex eo legitima non debetur, perinde atque feudum in cuius comparationem Vasallus bona sua conuertit, inofficiosum non censetur, si ipse tantum in bonis retinuerit, quantum ad hoc, ut legitima salua esset, requirebatur. *dist. Constit. 2.* Quae omnia cum analogia iuris communis optime conueniunt. Etenim ad hoc, ut donatio tanquam inofficiosa rescindatur, requiritur, ut facta sit cum consilio fraudandi legitimam *l. l. C. d. inoff. donat.* Sicuti vero ille, qui reliqua extra legitimam bona donat, non intelligitur habere consilium fraudandi: ita nec ille, qui feudum comparando bona ad legitimam sufficientia retinet. Nam licet haec quoque ex post facto deficiant, tamen feudum eum in finem aduersum non fuit, quo legitimae fraus fieret: atqui hoc sufficit ad notam inofficiosi elidendam. Eadem ratio est, cur ex feudo nouo, quod ex pretio antiqui emitur, legitima peti nequeat. Quum enim extra dubium sit, quod hereditibus allodialibus ex feudo antiquo nulla debeatur legitima, hinc illo vendito et

Ex feudo, quod ex pretio feudi veteris venditi emitur, nec non ex eo, in cuius comparationem Vasallus bona allodialia conuertit, sed retinuit tamen legitimam saluam, haec, ex postmodum salua non appareat, non debetur.

pretio in comparationem feudi noui conuerſo, nec legitima defraudatur, verum heredibus feudalibus conſeruetur tantummodo ius ſuccedendi, excluſis heredibus allodialibus, quod hi eo minus ægre ferre poſſunt, quo minus iuſtam querelam mouere poterant, ſi feudum antiquum venditum non eſſet, adeoque heredes feudales non potuiſſent non ſoli ſuccedere. Quum ergo feudum nouum in locum feudi antiqui ſurrogatum fuerit, merito in hac ſpecie ſapit naturam eius, in cuius locum ſurrogatum eſt. Non vrgeas, quod feudo vendito pretium non iure feudi ſed allodii cenſeatur, quodque hoc mox cum reliquo Vaſalli allodio ita confundatur, vt ab eo poſt modum non amplius ſeparari nec in feudum nouum conuerti poſſit, in præiudicium heredum allodialium. Etenim Vaſallus, qui feudum vendit, poſidet quidem pretium pleno iure, ſed vbi aliud feudum pro eo comparat, vel comparare ſtudet, non confundit cum reliquis bonis, potius ſeparatum tenet, nec unquam illo animo poſſidet, vt heredes allodiales commodum ſuccedendi conſequantur, quare pretium in aliud feudum conuertendo, non tam de bonis ſuis quid alienat in fraudem heredum allodialium, quum ipſis ius ſuccedendi non quaerit. Hinc pretium eatenus ſalcim naturam feudi, in cuius locum ſurrogatur, retinet, vt iure bonorum aduentitiorum æſtinetur, nec cum reliqua Vaſalli hereditate conuſum intelligatur, niſi Vaſallus alio feudo non comparato decedat.

§. XIX.

Bona allodialia in præiudicium legitimaæ alteri in feudum dari nequeunt

Quo minus vero ad defraudandam aliorum legitimam feuda comparare permiſſum eſt, eo minus quoque bona ſua alteri in feudum concedere et legitimæ ſubinde præiudicare licebit. Hinc, ſi quis omnia bona vel maximam eorum partem alteri in feudum dat, quod heredes, qui ſe læſos ſentiunt, de inofficioſa in feudum datione queri

queri possint, dubitandum non est. Nam licet ille, qui omnia bona sua alteri in feudum gratis concedit, illa non penitus alienet, sed Dominium directum retineat, quod heredibus, quibus legitima debetur, non potest non cedere, quia iure bonorum allodialium venit: tamen exinde illud tantum conficitur, quod dominium directum legitimae imputari debeat. At illo computato nihilominus contingere potest, quod legitima nondum salva appareat, quum utilitas, quae ex dominio directo resultare solet, non adeo magni sit momenti, longe maxima vero eum re in feudum data in Vassallum transeat. Satis quidem proficuum est dominium directum tum, quando feudum aperitur et cum illo consolidatur, nec minus quilibet successor in dominio directo habet spem feudum aliquando recuperandi, sed enim vero sperata haec utilitas admodum incerta est, quum tamen in computanda legitima praesens, non futura ac incerta requiratur. Quare, tam directi quam utilis domini aestimatione facta et reliquo domini directi allodio computato, apparere debet, quantum Vassallus ad supplendam heredum legitimam exsoluere teneatur. Nec minus iure tenebitur, etsi praetendat, quod omnis in feudum datio non quidem simplicem donationem, sed ob causam, scilicet fidelitatis et seruitiorum praestationem, factam contineat, quodque hoc intuitu omne feudum, etsi gratis concessum, tamen non tam titulo lucratio, quam oneroso recognoscatur. Nam onus, quod in fidelitatis et seruitiorum praestatione consistit, aestimatione domini directi facta, eaque legitimae imputata, detrahitur, hinc reliquum absolutam donationem sapit, quod aeque facile, atque alia donatio simplex, vitium inofficiosi incurrat necesse est, pariter ac in donatione remuneratoria illud, quod iustam remunerationis quantitatem

ratem excedit, pro simplici donatione habetur, *vid. l. 25. §. 11. de hered. petita*. Unde, licet Dominus Vasallo feudum vendiderit, quod si tamen pretium accepto tulerit, vel quoque vilius pretium acceperit, non potest non illud, quod iusto pretio deest, pro donato haberi. Quin et si in feudum datio iusto pretio interueniente facta sit, quod si tamen Vasallus feudum accipiens aequè ac Dominus feudum concedens pro legitima defraudanda laborauerint, quod illa pro legitimae quantitate reuocari possit, ex iis, quae supra §. VII. probata dedimus, patet.

*Remedia iuris
Ciuilis ad
alienationes
inofficiosas re-
scindendas in-
reducta, re-
scindunt quo-
que inofficio-
sam feudi ad-
quisitionem
vel dationem.*

Quae Iure Ciuili prostant remedia ad alienationes inter viuos in fraudem legitimae factas rescindendas, eadem non possunt non sibi locum vindicare, quando de feudi acquisitione vel datione inofficiosa querimur. Hinc sicuti ius ciuile ad alienationes in aliorum fraudem factas in genere requirit consilium et euentum; quum, si creditor, cuius fraudandi consilium initum est, non fraudetur, ipsius fraudandi consilium non censeatur initum *l. 15. qu. in fraud. credit.* ita generaliter ad hoc, vt feudi datio vel adquisitio inofficiosa censeatur, requiritur, vt feudum non solum, vti modo ante §. XIIII. monitum est, consilio fraudandi heredem allodiale legitima, vel adquisitum vel concessum sit, verum etiam, vt heres allodialis post mortem feudum adquirentis vel concedentis re ipsa defraudatus adpareat, hoc est, vt vel nullum allodium, vel saltem non tantum superfit, quo ipse legitimam saluam habeat. Neque vero alterutrum sufficit. Et sicuti consilium fraudandi non amplius attenditur, ubi post mortem legitima salua deprehenditur: ita contra, non sufficit, quod legitima ablata vel

vel laesa videatur, nisi quoque dolus et consilium fraudandi in alienante probetur, *l. 8. C. d. inoff. donat. a. d. l. 15. quae in fraud. cred. l. 10. §. 1. eod. §. 3. F. quib. ex caus. manum. non lic.* quippe quod ex solo laesionis euentu argui nequit, attamen merito exinde elicitur, quando alienans tempore alienationis tantum in allodio non retinuit, quantum, si mox decederet, ad praestationem legitimae heredi allodiali debitae requiretetur. Et sicuti euentus laesionis prius apparere nequit, quam post mortem alienatoris, vt ob hanc quoque causam ipso viuo legitima non detur, multo minus peti queat, haec vero non nisi ab eo, cui secundum leges debetur, peti potest: ita facile patet, quod omnis actor, quacunq[ue] demum actione de inofficiosa feudi constitutione queratur, 1) in morte alienatoris, 2) in eo, quod ipse sit heres et quidem talis, cui iuradant legitimam, vbi vinculum cognitionis indicasse sufficit, quum iudex exin iudicare sciat, an ille ius petendi legitimam habeat, 3) in defuncti consilio legitimam defraudandi, 4) in defraudationis euentu, fundamentum actionis ponere debeat. Aliquando etiam 5) fraus accipientis seu rei conuenti alleganda et deducenda est. At hoc requisitum non est generale, sed certae tantum inspectioni proprium, qua de re §. XXII. agemus. Videtur quidem tum, quando donatio inofficiosa rescindenda, solus euentus sufficere, nec consilium fraudandi desiderari ob *l. 5. C. d. inoff. donat.* quum in *d. l. explicatur l. 5. C. d. inoff. donat.* reuocatio donationis a patre in liberos emancipatos factae concedatur, quando post eam pater liberos vel nepotes suscepit. Ita enim legitima liberorum postea natorum de donatione detrahitur, quo hi debitum bonorum subsidium, i. e. alimenta, consequantur, quum tamen donatio, ante eorum natiuitatem facta, ad defraudandam

E

dam

dam ipsorum legitimam facta esse non poterit. Sed quis non videt, quod lex de specie singulari, i. e. reuocatione donationis ob superuenientiam liberorum, minus vero ob aliquam inofficiositatem, agat, vnde etiam reuocatio ipsi patri concedi videtur, saltem ipso viuo statuitur, quum tamen rationi iuris penitus aduersetur, querelam inofficiosae donationis ipsi donanti competere, et multo magis, ipso adhuc viuente a liberis, institui.

§. XXI.

Distinguitur casus, quibus de inofficioso feudo agendum,

Quodsi de morte et fraude eius, qui bona sua in feudum conuertendo legitimae praeiudicauit, nec non de laesione in legitima constat, et quaeratur, quae actio heredi laeso ad reparationem laesionis consequendam competat: interest, an defunctus alteri bona sua in feudum titulo oneroso; an mere lucratiuo concessit, vel quoque ab alio feudum acquirendo bona sua allodialia distrahit. Si prius: videtur subdistinguum esse, an defunctus iustum pretium pro re in feudum concessa accepit, idque saltem ad defraudandam legitimam dissipauit; an pro viliori pretio feudum alteri concessit. Secundum diuersas has visiones, diuersas competere actiones, aliquis existimabit. Ast vnicam tantum agnoscimus, quae *t. C. d. inoff. donat.* est fundata, et vulgo querela inofficiosae donationis vocatur, quae saltem aliquando, ob diuersas materiae substratae qualitates, diuersas recipit functiones, prout hoc secundum singulas inspectiones, quas modo adduximus, sigillatim expendere fas est.

omni casu querela inofficiosae donationis locum habet.

§. XXII.

Quando feudum inofficiose pro iusto pretio aliena-

Scilicet, quando quis bona sua alteri, pro iusto pretio in feudum concessit, et nihilominus in fraudem legitimae egit, *vid. supr. §. VII.* nulla quidem donatio intercedit.

cedit. Interim quae rationes exposcunt, ut iura de inofficiosis donationibus *h. r. C.* proposita ad eiusmodi negotium onerosum extendamus, *d. §. VII.* eadem rationes exigunt, ut actionem, ad inofficiosas donationes rescindendas *d. r.* concessam, etiam hic adplicemus. Quum vero analogiae iuris conueniat, ut tum, quando negotium onerosum ob fraudem alteri factam rescindendum est, non solum fraus dantis sed et accipientis concurrant, hinc ad exemplum *l. ult. §. 1. quae in fraud. credit.* asserimus, quod heredes allodiales legitimam a Vasallo, qui feudum pro iusto pretio vel alia re aequiualete a defuncto quaesuit, vtili querela inofficiosae donationis peturi, insimul in fraude Vasalli, utpote accipientis, ob negotii qualitatem sese fundare debeant, licet in actione directa inofficiosas donationes rescindente non etiam desideretur, donatarium fraudem donantis sciuisse, quippe quod desiderari non potuit, quum iura, quando donationem ob aliam quamlibet fraudem tertio alicui factam rescindi voluerunt, fraudem donatarii non curauerint. *l. 6. ii. qu. in fraud. credit. l. 1. §. 4. et 12. si quid. in fraud. patron.* Nec est quod dicas, actionem vtilem imitari debere actionem directam, ad cuius exemplum institui debet, quum tamen nostra vtilis non imitetur directam, sed ob fraudem, quam in Vasallo accipiente desideramus, diuersa et alia sit actio. Sicuti enim omnia requisita essentialia, quae inofficiosae donationis querelam utpote actionem directam constituunt, pariter dictam actionem vtilem efficiunt, atque a potiori fieri solet denominatio: ita fraus accipientis tanquam requisitum aliquod peculiare, quod ex alia lege supplemus, totalem actionis conceptum eiusque nomen tollat necesse non est. Sufficiat nobis, quod

rum, adplicatur vtilis querela inofficiosae donationis, in qua tamen insimul fraus accipientis deduci debet.

E. 28. sigel. archid. ex

ex mente legislatoris, qui inofficiofas donationes rescindi iussit, per consequentiam talismodi contractus onerosus rescindendus sit, quodque in talibus negotiis ex eiusdem legislatoris mente fraus accipientis desideretur. Et sicuti mens et voluntas legislatorum ad Interpretum subtiles philosophandi rationes sese restringi non patitur, ita has eo minus curamus, quo minus eas in foro curari intelligimus. Quod si *ex l. i. §. 12. si quid in fraud. patron. verb. maxime cum dolus etc.* defendi posse putes, quod actio Fauiniana et Caluisiana pariter ad negotia onerosa, in quibus iustum pretium interuenit, pertinuerint, nec hanc controuersiam curabo, quum in nomine actionis exprimendo desudare hodie superuacaneum sit, si modo in eo mecum conuenias, quod ad tale negotium rescindendum agi non possit, nisi pro quantitate legitimae, et nisi fraus tam accipientis quam dantis probari possit.

§. III. XXIII.

Querela inofficiofae donationis directae locum habet, quando feudum pro viliori pretio in fraudem legitimae concessum est.

Porro, quando defunctus alteri feudum pro viliori pretio in fraudem legitimae concessit, quod immoderate gestum est, apprime reuocandum videtur, ad exemplum dictae actionis Fauinianae et Caluisianae. Nam sicuti in tali specie haec actio expresse introducta est, *d. l. i. §. 12. si quid in fraud. patr.* ita vtiliter eam in nostra specie locum sibi vindicare debere, existimabis. Sane, quum haec ipsa actio ita comparata sit, vt fraudem saltem in dante requirat, *d. l. i. §. 4. et 12. nec competat, nisi quatenus legitima est diminuta, l. i. C. si in fraud. patr. a. libert. alien. fact.* non ambigendum, quod sine violentia nostrae speciei accommodari possit. Quum vero argumentis legum superfedere possimus, quando in quaestione proposita, decisione legis ad eam directae non destituimur: ita minus

minus congruum videtur, vtilem accersere actionem, vbi lex directam introduxit. Hinc querela inofficiosae donationis proprie in specie a nobis allata locum habet, praepremis, quia haec a priori adhuc differt ratione petiti, vbi illa tendit ad hoc, vt vel emtor recepto pretio rem restituat, vel iustum pretium pro quantitate legitimae suppleat, *d. l. 1. §. 4. et 12. si in fraud. patr. iust. d. l. 1. Cod. eod.* haec vero simpliciter datur, ad donationem pro modo legitimae rescindendam atque illud, quod immoderate donatum est, restituendum, *l. 7. C. d. inoff. donat.* Nam licet *t. t. C. d. inoff. donat.* de tali inspectione, quando quis in fraudem legitimae pro viliori pretio bona sua in alterum transfudit, nihil habeatur, sed omnes leges indefinite immensae donationis, vel immoderatae liberalitatis mentionem faciant: quum tamen illud tantum, quod in dicta inspectione iusto pretio deest, dicta querela pro modo legitimae reuocari debeat, hoc vero simplicis donationis speciem referat, inde, quod de donatione in genere *d. t.* statuitur, ad hanc donationis speciem non potest non directo pertinere.

§. XXIV.

Hinc sine dubio querela inofficiosae donationis obtinet, quando defunctus bona sua alteri sine omni pretio vel alia re in feudum concessit, vel quoque ab alio feudum adquirens patrimonium suum in legitimae praeiudicium exhaustit, dum vtroque casu vera donatio, secundum ea, quae probauimus, perficitur. Competit ergo haec querela heredi allodiali legitima defraudato aduersus Vasallum, cui defunctus feudum concessit, vel successionem in feudo quaesiuit, veluti donatarium, ad legitimam saluam atque integram consequendam. Quo magis ad finem deoperandum est, eo minus excurrere vacat in dissensiones

et multo magis quando aliter feudum gratis accepit.

ICTorum, quorum alii contendunt, donationem inofficio-
sam, ad exemplum inofficiosi testamenti, totam rescindi:
alii contra magis sinistre distinguunt, an in extraneos sit col-
lata donatio, an in liberos; et porro, vtrum fraudandi
animo donatio facta, nec ne; atque tum, quando in libe-
ros facta donatio, quacunque intentione sit facta, eam pro
parte legitimae rescindi; si vero in extraneum cum consi-
lio fraudandi facta, totam; si absque fraudandi animo, pro
parte reuocari volunt. Conf. Ill. THOMAS. *de legitima*
viuentis. Nobis placet eorum sententia, qui indistincte
rescissionem eatenus saltim admittunt, quatenus legitima
defraudata videtur, quae sententia non solum *t. r. C. d.*
inoff. donat. sed et potissimum *l. 7. et 8. C. eod.* perspicue
probat. Atque Serenissimo Saxoni eadem placuisse
videtur, vbi in *Const. in ed. 2da.* saltim legitimam a suc-
cessore in feudo filiae defuncti Vasalli praestari iubet.

*donatio sal-
tim pro parte
legitimae re-
uocatur.*

§. XXV.

Sicuti ergo querela inofficiose donationis illud re-
vocat, quod immoderate gestum est *d. l. 7. C. d. inoff. donat.*
adeoque, quando res, non quantitas, donata, non solum
pactum donationis, sed et ipsa res donata pro parte legiti-
mae reuocatur: ita maximum discrimen istas species,
quando res alteri inofficiose in feudum concessa, et quan-
do quis feudum inofficiose adquisiuit, intercedit. Nam
in priori visione, ipsa res in feudum data est obiectum
inofficiose donationis, atque secundum ea, quae diximus,
ex ipsa feudi substantia legitima praestanda, vel quod ei
deest supplendum, vbi Vasallus, qui conuenitur, con-
tractum feudalem obnertere nequit, qui ipse, quatenus
legitimae praeiudicatum, vitiose initus atque eatenus
rescindendus. Verum quod ad posteriorem inspectio-
nem

*Quatenus
ipsum feu-
dum pro par-
te legitimae
reuocatur, vel
legitima in
pecunia prae-
standa.*

nem attinet, minus quidem dubii habet, quod tum, quando pro pecunia feudum adquisitionem est, non ipsa res feudalis a successore pro parte reuocari queat, quum sic non res sed principaliter quantitas pecuniaria inofficiose alienata sit, adeoque non possit non pars quantitatis legitima nomine peti, unde in simili idem constitutum est in *Const. ante in ed. z.* ob quas rationes idem quoque obtinere debet, quando post mortem Vasalli inofficiosi emptoris feudum ad Dominum reuertitur, atque hic inofficiosae donationis querela conueniendus est. Quod si vero res ab inofficioso alienatore alteri in feudum oblata, tum interesse videtur, an feudum post mortem ipsius ad alium successorem feudalem, an ad Dominum reuertatur. Si hoc, Dominus ipse legitimam heredi allodiali praestare debet, quumque hic ipsam rem inofficiose donatam teneat, nec ius tertio alicui quaesitum impediatur, quo minus res pro parte restituatur, merito Dominum ad rem pro parte restituendam condemnandum putamus. Si illud, licet successor feudalis querela conuentus ipsam rem inofficiose alienatam teneat, videtur tamen ius Domini directi, quod huic in feudo competit, prohibere, quo minus res pro parte alienetur, atque hinc sequi, quod heres allodialis contentus esse debeat, si ipsi legitima in pecunia praestetur. Quicquid sit, quum in tali specie aequae dominium directum Domino, atque dominium utile successori in feudo, inofficiose donatum sit, vtrumque tam Dominum quam Vasallum heres allodialis conuenire debet: quodque adeo impetrare possit, ut ipsa res iure pleni dominii pro legitimae parte restitui debeat, non ambigendum. Maior difficultas forte se offert, quando defunctus quidem feudum a Domino titulo oneroso adquisiuit, sed non pecuniam, verum aliam rem allodiam, puta speciem, Domino

mino pro re in feudum data dedit. Verum nodus hic non est tantus, vt ne facili negotio solui possit. Non enim praecise dispositum est, quod illa ipsa res, quae inofficiose donata, pro parte legitimae rescindi deberet, sed indefinite in fauorem eius, qui in legitima laesus est, statutum, quod id, quod immoderate gestum est, reuocari posset: adeoque iura nostra non curant, an actor praestationem rei pro parte, an loco illius quantitatem petat. Aut ergo querela contra successorem in feudo mouetur: aut contra Dominum. Si prius, actor, qui non potest non praecuidere, ipsam rem allodiale a defuncto alienatam penes reum non existere, haud dubie praestationem pecuniariae quantitatis petet. Si vero posterius, interest, an res pro feudo data adhuc penes Dominum existat; atque hanc, quum principale obiectum negotii inofficiosi fuerit, pro parte reuocare integrum erit: an vero non amplius existat; et nihil prohibet, quo minus actor aestimationem petat.

§. XXVI.

*Legitima
quomodo com-
putanda?*

Iam facilius constabit, quomodo computatio fit instituenda, vt sciamus, quid legitimae nomine praestandum sit. Nam deductis debitis hereditariis, *l. 72. d. iur. dot. l. fin. d. iur. fisci. l. 39. §. 1. d. V. S.* et collatis iis, quae liberi a parente viuo acceperunt, *v. l. 10. ff. et l. 17. C. d. collat.* immo secundum ius Saxonicum Electorale etiam iis, quae post mortem quocunque modo acceperunt, *Constr. ant. in ed. 2.* apparebit, quid allodii nomine supersit, vt tamen, si heres allodialis et successor in feudo non sint liberi defuncti, quum saltem liberi sibi inuicem conferre teneantur *arg. l. 21. §. 1. C. d. testam. l. 6. vlt. C. comm. vtr. iud.* onus collationis cesset. Quod hac ratione post mortem defuncti allodii nomine supersit, illi addas pecuniariam quantitatem.

titatem pro feudo erogatam, vel aestimationem rei feudi nomine alienatae, et videbis, quantum legitimae ergo praestandum veniat. Ad hoc obseruatio praecedenti commate allata insignem vtilitatem praestat. Nam, si quantitas vel rei aestimatio in feudi comparationem conuersa spectanda, haec saltem in computationem legitimae venit, licet feudum comparatum tempore defuncti Vasalli plus valeat; quum contra, si ipsa res feudalis pro parte restituenda sit, non possit non eius aestimatio, quae post mortem Vasalli est, in computationem venire. Fac ergo, quod, computatione hoc modo instituta, heredi de legitima satisfactum sit, postea creditores hereditarii superueniunt, an heres illis pro modo legitimae tenebitur? Hanc controuerSIam prolixè ventilat SCHILT. *Ex. XIV. §. tenetur heres* 67. *seqq.* et licet rationes refutet, ob quas CARPZO-
 VIVS pro herede, veluti filia in exemplo ab ipso dato, *creditori hereditario pro parte legitima.* consulit: ipse tamen sententiae CARPZOVII accedit, quando integra legitima ex feudo soluta, quod tum creditori nulla actio competat aduersus filiam. Verum, licet filiam respectu legitimae, quam integram a successore in feudo accepit, creditricem nominare velis, quae ipsa assertio tamen praecipue tum, quando res cum aliis creditoribus hereditariis agitur, lubrico nititur fundamento: nihilominus illud, quod defunctus vere debuit adeoque tempore mortis non potuit non relinquere, quum ante praestationem legitimae non sit deductum, efficit, vt filiae plus, quam legitima, praestitum videatur. Sane ergo intuitu huius, sicuti filia non potest considerari vt creditrix defuncti parentis, multo minus talem personam gerere potest contra creditorem hereditarium, hinc vt heredem agat opus est. Sicuti vero cre-

F

dito-

ditores hereditarii eandem actionem, quam contra defunctum habuerunt, pariter contra heredem instituunt: ita solida ratio dubitandi non superest, cur filia a creditore hereditario pro modo legitimae conueniri non possit.

§. XXVII.

Quantitas legitimae iure communi definita etiam hic obtinet,

Quantitas iure Saxon. Et diuersim, obtinet,

Quantitas legitimae iure communi definita etiam hic obtineat necesse est. Debetur enim heredi non ut successori in feudo, sed ut heredi allodiali ob id, quod allodio fraus facta, adeoque ut pars allodii, iure pleni domini. Hinc singulare omnino est, quod Serenissimus Saxo *Constit. ant. in ed. 2.* constituit, ubi legitimam, si duo aut tres liberi adsint, quadrantem, si quatuor aut plures vero, trientem esse voluit, atque sic ius commune hoc intuitu immutauit. Et sicuti manifestum est, hoc ita in fauorem successoris feudalis constitutum esse, quo ipse non nimis grauarietur: ita forte huic sanctioni insimul causam dedit, quod filia legitimam recipiens illam iure pleni domini consequitur, ubi contra successor feudalis saltem dominium vile feudi nanciscitur, sicuti odium singulare Serenissimi Saxonis exposcere visa est auaritia filiarum, quae plerumque solita dotatione non contentae saepius, respectus et obsequii parentibus debiti immemores, huiusmodi lites excitare solent. Quemadmodum vero casus, quo alii heredes allodiales legitimam petere possint, rarius contingit: ita de eo nihil dispositum legitur. Qua propter eo existente, ut illiusmodi heredes eadem ratione quantitatem iure communi definitam consequantur, qua ratione ipsam legitimam non, nisi ex dispositione iuris communis petere possunt, opus est. Neque vero ratio iuris pati-

paritur, vt ius fingulare, quod in *d. Constit. 2.* continetur, extendamus. Quapropter tum quoque, quando filia defuncti alio casu, in dicta Constitutione non contento, veluti, quando defunctus alteri feudum inofficiose concessit, legitimam vrget, ad ius commune recurrendum, atque huius beneficio cum legitima tum quantitas illic definita ipsi adiudicanda est.

§. XXVIII.

Heres allodialis a querela inofficiose donationis vtique excludi videtur, vbi ipsi talis ingratitude obicitur potest, ob quam exheredari potuisset, *Nou. 92. c. 1.* Nam licet postea de testamento parentum ac liberorum dispositum sit, quod ingrati non tantum expresse exheredari debeant, verum etiam, quod causa ingratitude in testamento exprimenda sit: tamen, quae hic de testamento specificè sancita fuerunt, *Nou. 115. c. 3. et 4.* non pertinent ad actus inter viuos, veluti donationem, per quam ingratus a legitima exclusus videtur. Atque ius nouum et correctorium, quod in *d. Nou. 115.* continetur, eo minus extendi potest, quo magis donationem heredi legitimam auferentem, et exheredationem non leuis intercedit differentia, vbi illic heres ab intestato saltem heredis nomen saluum retinet, nec adeo existimatio ipsius aequè facile laeditur, atque per exheredationem. *v. l. 8. d. inoff. test. l. 18. d. lib. et postb.* Quapropter, licet vrgeri velis, quod heredem ingratum faciant et mores et nominatio causae ingratitude in testamento expressa; quodque omnis exhereditatio tacita et praeteritio improbenatur: tamen haec saltem bene se habent, quando de patris testamento, neutiquam, vero, quando de donatione quaestio est. Deinde ces-

Quando querela cesset?

44 DE FEVDO INOFFICIOSE QVAESITO

sat querela, quando heres donationem defuncti agnovit et adprobavit, *l. 6. ibi: si voluntatem eius non agnovisti. C. d. inoff. donat. l. 4. C. d. contr. emr.* et multo magis, quando querelae in specie renunciauit, *v. l. 35. §. 2. C. d. inoff. test.* Cui pariter renunciaffe videtur, quando post mortem donatoris illam intra praescriptum tempus non instituit, sed lapsu quinquennali praescribi patitur, *vid. l. 34. in fin. C. d. inoff. test. iunct. l. fin. C. d. inoff. donat.* Quae praescriptio quinquennalis tamen apud nos in Saxonia quoad filias, in casibus *Constit. ined. 2.* expressis, non obtinere videtur, quum sic conditionem ex *dict. Constit.* instituant, quae adeo non prius, quam ordinaria praescriptione 31. ann. 6. sept. et 3. dier. extinguitur. Denique si talis visio existeret, qua pariter fratri querela inofficiosa donationis ob allodium per feudi concessionem vel comparationem exhaustum adplicanda esset, aut propria ipsius turpitudine concurreret, quum mores quos in se probat, in successore feudali improbare non posset, *a. l. 11. C. d. inoff. test.* nec iuste iuris auxilium implorabit.

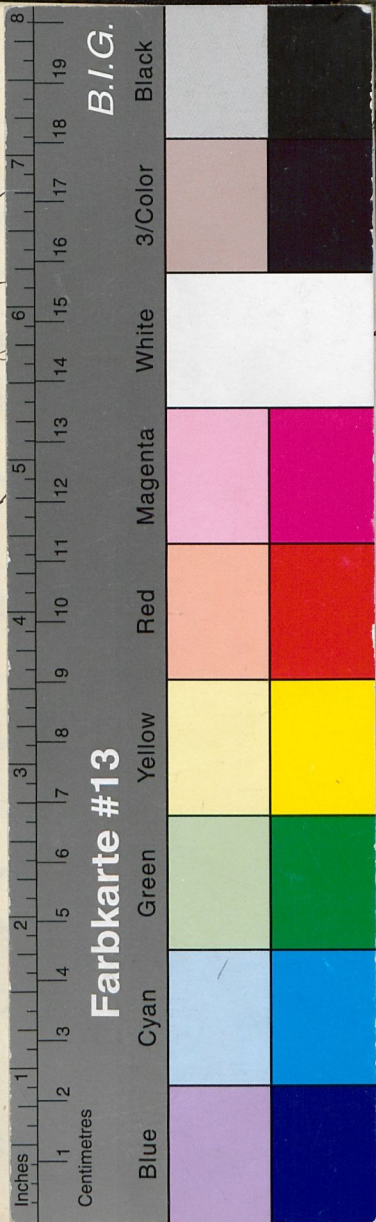
T A N T V M.

Leipzig, Diss., 1727 A-G

X 237 1923

Knithers

308

1727, 1.

Q. D. B. V.
DE
**FEVDO INOFFICIOSE
QVAESITO**
CONSENSV
ILLVSTRIS JCTORVM ORDINIS
PRAESIDE
DN. D. IO. GODOFR. BAVERO
PVBLICE DISSERET
AVCTOR ET RESPONDENS
GOTTLOB AVGVSTVS IENICHEN
LIPSIENS.

LIPSAE PRID. CAL. JAN. c1o 10cc XXVII.

LITERIS IMMANVELIS TITIL.

